

آیا می توان آرمان «اطلاعات سلامت برای همگان تا سال ۲۰۱۵» را محقق ساخت؟*

مترجم: فرزانه امین پور^۱

چکیده

تحقق اهداف توسعه در هزاره‌ی جدید و آرمان «سلامت برای همگان» مستلزم دسترسی کلیه متخصصان علوم پزشکی به اطلاعات می باشد. اما با وجود اقدامات موفقیت آمیزی که تا به امروز در زمینه‌ی فن آوری اطلاعات صورت گرفته، هنوز هم برای بیشتر متخصصان علوم پزشکی در کشورهای در حال توسعه، امکان دسترسی به اطلاعاتی بیش از آنچه که در ده سال گذشته در اختیار داشتند، وجود ندارد. در واقع، عدم امکان دسترسی به اطلاعات هنوز هم مانعی اصلی در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی مبتنی بر دانش، در کشورهای در حال توسعه محسوب می شود. افزایش و گسترش اطلاعات معتبر، مرتبط و قابل استفاده بیانگر نظامی است که در آن سیاستگذاران و متخصصان علوم پزشکی، پژوهشگران، ناشران، اطلاع رسانی، نمایه سازان و مرورگران سیستم با یکدیگر تشریک مساعی می کنند. متأسفانه چنین نظامی به جهت درک اندک، عدم مدیریت صحیح و کمبود منابع تاکنون تحقق نیافته است. این مقاله پیشنهاد می کند سازمان جهانی بهداشت، رهبری جریان تلاش، برای تحقق دسترسی همگانی به اطلاعات سلامت تا سال ۲۰۱۵ و «یا به عبارتی هدایت آرمان «اطلاعات سلامت برای همگان» را بر عهده بگیرد. راهکارهایی که برای تحقق این آرمان ضروری می باشند عبارتند از: تأمین منابع مالی برای انجام پژوهش به منظور بر طرف کردن موانع استفاده از اطلاعات، ارزیابی و تکرار اقدامات موفقیت آمیز، حمایت از شبکه های چند بعدی و چرخه های اطلاعات، و تدوین سیاستهای ملی در زمینه اطلاعات سلامت.

واژه های کلیدی: بهداشت و تندرستی - خدمات بهداشتی درمانی - تکنولوژی اطلاعات - سازمان جهانی بهداشت

وصول مقاله: ۸۳/۱۲/۲۵

اصلاح نهایی: ۸۴/۹/۱۱

پذیرش مقاله: ۸۴/۹/۶

مقدمه

نتایج نشستی که ده سال پیش در زمینه بررسی امکان دسترسی همگان به اطلاعات سلامت صورت گرفت، نشان داد که بیشتر متخصصان علوم پزشکی در کشورهای در حال توسعه امکان دسترسی مناسب به اطلاعات را نداشته و اطلاعاتی که در دسترس ایشان قرار دارد، اغلب فاقد ارتباط و اعتبار لازم می باشد (۱). در آن زمان، این امید وجود داشت که تا سال ۲۰۰۴ میلادی تقریباً همه متخصصان علوم پزشکی در کشورهای در حال توسعه بتوانند به اطلاعاتی که برای ارائه بیشترین و بهترین خدمات بهداشتی و درمانی مورد نیاز است، دسترسی داشته باشند. اما جهان در آغاز

عصر اطلاعات قرار داشت؛ عصری که در آن فن آوری اطلاعات و ارتباطات به این مفهوم بود که عدم دسترسی به اطلاعات مرتبط و معتبر، دیگر عامل بازدارنده ای برای ارائه خدمات بهداشتی مناسب محسوب نمی شود و متأسفانه این امید به بار ننشست.

حال این پرسش مطرح است که بطور کلی در طول ده سال گذشته در این زمینه چه اقداماتی صورت گرفته است؟ ما چه نکاتی آموخته ایم؟ در صورتی که امکان دسترسی به اطلاعات معتبر تنها راهکار عملی و هزینه-سودمند برای بهینه سازی این خدمات محسوب شود،

* این مقاله بر اساس گزارشی از مذاکرات سازمان جهانی بهداشت (نشست نوامبر ۲۰۰۴ مکزیک) در زمینه پژوهشهای بهداشتی تهیه شده است.

۱- کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی و رئیس اداره اطلاع رسانی

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان E-mail: Aminpour@mui.ac.ir